

Arviointikertomuksen 2021 vastineet

Kunnanhallitus 17.10.2022

SISÄLLYS

1. ELINVOIMAPALVELUT	3
2. SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT	3
3. PERUSTURVAPALVELUT	5
4. LIIKELAITOKSET	7
5. KONSERNIPALVELUT	8
6. TALOUDELLISET SITOVAT TAVOITTEET 2021	9
7. KOKO KUNTAA KOSKEVAT HUOMIOT	10

1. ELINVOIMAPALVELUT

Vastine

Työpaikkojen ja yritysten määrän kasvu ylitti vuoden 2021 osalta kaikkien odotukset. Tämä näkyy hyvin myös kasvaneissa yhteisöverotulojen määrässä.

Vuoden 2021 kokonaistyöttömyysaste ei yltänyt alle 6 %:n, mutta vuoden aikana käytiin useamman kerran alle 6 %:n työttömyydessä useana kuukautena. Marraskuussa tehtiinkin kunnan uusin ennätys 4,9 %:n työttömyys, kun luku ensimmäistä kertaa putosi alle 5 %:n vuosikausiin. Tällöin myös pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työttömyys olivat tavoitteen pinnassa. Työllisyyteen tehdyt panostukset niin toiminnan kehittämisessä kuin resurssienkin suhteen näyttäytyy kuitenkin hyvänä tuloksena vuoden 2021 osalta koronasta huolimatta. Työmarkkinatuen osuus on vuoden 2021 aikana noussut merkittävästi (pitkäaikaistyöttömien määrä ollut selkeässä kasvussa, vaikka työttömien määrä vähentynyt reilusti) ja tulee jatkossakin olemaan tavoitetta korkeampi, koska työmarkkinatuen kuntaosuuden muodostumista tullaan valtakunnallisesti muuttamaan. Näin ollen nykyisen mittarin mukainen tavoite on tulevaisuudessa vanahn järjestelmän mukainen, eikä näin ollen ole välttämättä kovin mahdollista tavoittaa, mutta tilannetta ja sen kehittymistä täytyy seurata ja arvioida jatkossa.

Yöpymisten määrään vaikutti merkittävimmin vuoden 2021 aikana Lakeustalon hotellin kiinniolo keväällä 2021. Park Hotel Liminka aloitti toimintansa vasta kesäkuun puolivälissä 2021, joten ensimmäiset 5,5 kuukautta hotelli oli lähes käyttämätön. Myös korona näkyi jonkin verran 2021 vuoden luvuissa.

KV-matkailu ei auennut vielä vuonna 2021 ainakaan Limingan osalta, joten koulutusvientiryhmiä tai muita kv-matkailuryhmiä emme Liminkaan vuoden 2021 aikana saaneet. Koronan vaikutus tässä asiassa merkitsevin.

Kuntabrändin vetovoimasta ei valitettavasti tullut MDI:n tutkimusta vuonna 2021. Mittari ei ole ehkä paras mahdollinen, koska olemme sen osalta yksityisen tutkimuslaitoksen "armoilla".

2. SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut, lukiokoulutus sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Vastine

Uutta toimintakulttuuria ovat kouluissa toimivat koulukoutsit, koulunuorisotyöntekijä, mentoriopettaja. Onko alustavia kokemuksia saatu toiminnasta vuoden 2021 aikana?

Korona-ajan oppimis- ja hyvinvointivajetta paikkaamaan on palkattu työntekijöitä, joita ei aikaisemmin ole ollut kouluilla. Näitä ovat mainitut koulukoutsit, jolla on sosiaalityöntekijän koulutus, koulunuorisotyöntekijä, jolla on nuorisotyöntekijän koulutus ja mentoriopettaja, joka on perehtynyt opettamisen lisäksi kollegoiden vertaistukeen. Uudet työntekijät ovat tuoneet kouluyhteisöihin oman erityisosaamisensa sekä mahdollisuuden lapsen ja nuoren kohtaamiseen

muussa yhteydessä kuin opetukseen liittyen. Jo lyhyen kokemuksen perusteella kaikki nämä uudet työntekijät ovat osoittautuneet erittäin tärkeiksi. Koulukoutsit on ollut suurena apuna koulua käymättömien oppilaiden koulunkäynnin tukemisessa. Oppilaita on haettu kouluun kotoa ja samalla tuettu myös perhettä. Koulunuorisotyöntekijä on tuonut arvokkaan lisän omalla lasten ja nuorten tuntemuksella ja nuorisotyön toimintamallien jalkauttamisena koulutyöhön. Korona-ajan haasteet näkyvät myös opettajien arjessa. Mentoriopettaja on pystynyt tukemaan opettajia erilaisten oppijoiden huomioimisessa luokkatyössä, tuntistruktuurin vahvistamisessa ja erilaisissa yksilöllisissä opettajien haasteissa. Tällä hetkellä näitä työntekijöitä tarvitaan entistä enemmän. Kaksi uutta mentoria onkin palkattu hankerahalla.

Koulutusvientiä ei pystytty toteuttamaan koronan vuoksi.

Korona aiheutti matkustuskieltoja ja sulkua, joiden vuoksi jo sovittuja matkanjärjestäjiä ei voitu ottaa vastaan Limingassa ja suunnitella yhteistyötä. Sovittuja matkanjärjestäjien vierailuja peruuntui vuosina 2020–21 kahdeksan. Vuonna 2021 ei tehty yhteistyötä matkanjärjestäjien kanssa koronavaikeuksien vuoksi.

Oppivelvollisuuden laajentaminen (maksuton lukiokoulutus 1. vuosikurssin opiskelijoille) vaikutti kunnan talouteen, mihin ei ollut varauduttu riittävästi.

Lukion ensimmäisen vuorikurssin opiskelijoille on järjestetty maksuttomat oppimateriaalit oppivelvollisuuden laajenemisen vuoksi. Käytännössä on kyse oppimateriaalibudjetin ylittymisestä 40 000 eurolla. Lukio on pysynyt talousarviossa.

Lukioon on opetussuunnitelmauudistuksen vuoksi lisätty ohjaaja- ja erityisopetusresurssia lukuvuodelle 2021–22, mutta tämä ei näy vielä vuoden 2021 loppupuolella, vaan vasta vuoden 2022 talousarviossa.

Kunnan hyvä työllisyystilanne, subjektiivisen päivähoito-oikeuden astuminen voimaan sekä pula varhaiskasvatuksen työntekijöistä tuonut haasteita. Päiväkotitilojen haasteet: Miten jatkossa toteutetaan parempi ennakointi lapsiluvun kehityksestä?

Rakennuslupahakemuksesta saadaan jatkossa rakentajien perhetilanteet paremmin tietoon. Hakemuksessa kysytään muutto kunnan sisällä/ulkopuolelta, lasten määrä, iät ja varhaiskasvatuksen tarve nyt ja arvioitu tarve myöhemmin. Perheiden äkillistä varhaiskasvatuksen tarvetta on mahdotonta ennakoida. Syntyvyystilaston seuraaminen (yhteistyö terveydenhoitajien kanssa) ja osallisuusasteen kehityksen kartoittaminen eri-ikäisillä lapsilla tällä hetkellä voi antaa eväitä ennakointiin seuraaville vuosille niin palveluntarpeen kuin tilojen ja henkilöstön tarpeenkin osalta.

Lapsiystävällinen kunta -toimintamalli synnyttänyt uutta osallistavaa toimintaa.

Lapsiystävällistä kuntaa (LYK) rakentamaan on perustettu kunnan virkamiehistä, työntekijöistä, yhdistyksistä ja seuroista koostuva koordinaatioryhmä, joka vastaa LYK-toiminnan toteuttamisesta. Toimintaan on osallistettu lapsia ja nuoria. Kunnassa on laadittu LYK-toimintasuunnitelma, johon on kirjattu viisi päätavoitetta, jotka jakautuvat toimenpiteisiin. Jokaista tavoitetta vie eteenpäin oma tiimi, jonka kautta entistä useampi on mukana LYK-toiminnassa. Olemassa olevia toimintoja, kuten HaLi-hanke (harrastamisen Suomen mallin mukainen Limingan harrastustoiminta) on nivottu LYK-työhön. Lapsiystävällinen kunta -toiminta sisältää ajatuksen yhdenvertaisuuden edistämisestä. Toiminta ulottuu erityisesti haavoittuvimmassa asemassa oleviin lapsiin nuoriin, joita on saatua osallistettua entistä paremmin mm. harrastustoimintaan LYK-periaatteiden mukaisesti.

HaLi-kerhot toimivat aktiivisesti. Edistää yhdenvertaisuutta tarjoamalla maksutonta harrastustoimintaa lasten omien mieltymysten mukaan.

HaLi - Harrastava Liminka -toimintaa on toteutettu Limingassa kevästä 2021 lähtien. Heti pilotointikaudesta (kevät 2021) lähtien HaLi-harrastustoiminta on otettu hyvin vastaan. Koulupäivän jälkeen järjestetyt maksuttomat harrastusryhmät ovat olleet suosittuja. Koulukohtaisille harrastustarjottimille valikoidut harrastukset ovat lasten toiveiden mukaisia. Toiveita kuultiin Opetushallituksen laatimalla kyselyllä, johon liminkalaisista oppilaista vastasi yli 80%. Lisäksi lasten kuulemista täydennettiin kauden aikana. Toimintaan on osallistunut yli 900 perusopetuksen oppilasta lukuvuosittain.

HaLi-toimintamallia on kehitetty kunnassa ja se on nivoutunut osaksi kunnan rakenteita. Toiminnan suunnittelussa on huomioitu saavutettavuutta ja esteettömyyttä. Valtaosa harrastusryhmistä järjestetään välittömästi koulupäivän jälkeen, joka on mahdollistanut myös kuljetusoppilaiden osallistumisen harrastusryhmiin. Ryhmien muodostamisessa on huomioitu myös tuen tarpeisten lasten mahdollisuus osallistua ryhmiin, tarvittaessa avustajan tuella. Lisäksi järjestettiin pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaille suunnattu harrastusryhmä, joka toteutettiin osana iltapäivätoimintaa. HaLi-harrastustoiminta jatkuu lukuvuonna 2022–2023 ja toiminnalle haetaan Opetus- ja kulttuuriministeriön Harrastamisen Suomen mallin avustusta keväisin.

Tupoksen uusi kirjasto otettiin käyttöön yhteismoduulissa muiden kunnan palvelujen kanssa.

Uusi rakennus tarjoaa kuntalaisille kirjastopalveluiden lisäksi osallistumisen ja kokoontumisen mahdollisuuksia ja lisää siten Tupoksen elin- ja vetovoimaa asuinpaikkana.

Osallistuminen Oulu2026-kulttuurikaupunkihankkeeseen lisää myös Limingan oman vahvan kulttuuriperinnön säilyttämistä ja kehittämistä.

Limingasta hankkeeseen mukaan saatiin jo sen alkuvaiheissa LimmiFest, lasten- ja nuorten kirjallisuus- ja kuvitustapahtuma ja Path of Giants (Jättiläisten polku) -hanke, joka pohjautuu Limmi-jättiläisen tarinaan.

3. PERUSTURVAPALVELUT

Vastine

Korona vaikutti edelleen perusturvapalveluihin aiheuttaen lisääntyntä henkilöstötarvetta sekä palveluiden järjestämistä, mikä aiheuttanut kuormitusta henkilöstölle. Miten henkilöstön hyvinvoinnista on huolehdittu?

- Henkilöstöressurssin lisääminen koronatyön lisätarpeeseen
- Toiminnallisten ratkaisujen kehittäminen tukemaan työssäjaksamista muutoksessa
- Ruokataukopäätös joustavasti työajalla ruokailu ->työpäivän pituus koti-työ-koti viikkotasolla 2.5h vähemmän
- Lisätty palaveriaikaa ja päivitetty käytänteitä koronakriisin haasteita vastaamaan eri tavoin yksikkökohtaisesti
- Kokonainen työhyvinvointipäivä
- Smartum setelit tukemaan työhyvinvointia
- Yksilötason työtä tukevat toiminnot sekä ratkaisut
- Työnohjauksjakso vastaanoton hoitohenkilökunnalle vuonna 2021
- Työterveyspsykologin työyhteisötapaaminen/ tukijakson aloittaminen vastaanoton hoitohenkilökunnalle
- Esihenkilöiden ja ylemmän johdon tuki maailmanlaajuisen kriisin keskellä

Henkilöstökulut nousivat huomattavasti. Suurin osa selittyi koronaepidemien aiheuttamien kustannusten kasvulla. Toimeentulotuen kustannukset ovat vähentyneet

- Henkilöstöresurssia lisätty mm. rokotustyöhön tiimi sekä näyttöön kaksi hoitajaa
- Koronaepidemian haasteet aiheuttaneet kuormitusta ja sairauspoissaoloja sekä myös koronasta aiheutuvia sairauspoissaoloja rokotuksista huolimatta
- Taloussosiaalityötä on vahvistettu; ohjausta ja neuvontaa, keinoja taloudellisen tilanteen tasapainottamiseksi korostetaan – tämä kehitystyö näkyy toimeentulotuen menoissa. Lisäksi Kelan ja Limingan sosiaalipalveluiden kanssa on tehty yhteistyösopimus haastavassa tilanteessa olevien asiakkaiden yhteisauttamiseksi.

Sosiaalipalveluiden kehittämistyö tuottanut tulosta (lastensuojelun asiakasmäärät eivät lisääntyneet). Miten palvelun turvaaminen on suunniteltu?

- Lasten, nuorten ja perheiden tuen tarpeisiin vastataan varhain ja matalalla kynnyksellä (perhesosiaalityö = sosiaalihuoltolain mukainen sosiaalityö), toisaalta sidosryhmien kanssa yhteistyötä vahvistaen
- Perhesosiaalityön asiakasmäärät ovat lisääntyneet (sosiaalityöntekijän resurssitarvetta on arvioitava), mutta lastensuojelun asiakasmäärä on pystytty pitämään melko tasaisena
- Lapsia, nuoria ja perheitä tukevia sosiaalipalveluita tuotetaan omin työntekijäresurssein ja tarvittaessa täydennetään ostopalveluilla
- Limingan kunta on osallistunut maakunnalliseen lastensuojelun ja sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden hankintaan. Uudet puitesopimukset tulivat voimaan 1.9.2022. Tasavertaistaa..

Hyvinvointialuevalmistelut käynnistyneet

Hyvinvointialuevalmistelun valmisteluryhmässä on ollut mukana perusturvajohtaja työajan puitteissa. Hanketyöhön on henkilöstöä siirtynyt joko kokonaan tai osaprocentilla. Pitkäjänteisintä työtä on tehty ikäihmisten palveluiden kehittämisessä sekä mielenterveys- ja päihdetyön parissa. Valmistelussa on ollut hankeosio digitaalisten palveluiden laajentaminen kunnissa ja se on näkynyt myös Limingassa. Oma olo palvelu on käynnistetty ja ikäihmisille hyvinvointia tuova palvelutarjotin.

Moniammatillista perhekeskustoimintaa on kehitetty

Perhekeskustoimintaa lähdettiin käynnistämään pienellä resurssilla, joka suorastaan on lähtenyt lentoon matkan varrella. Tukea toiminnan kokoamiseen ja edistämiseen on saatu hyvinvointialuevalmistelusta. Liminka on ollut keskeinen promootti tällä osa-alueella.

4. LIIKELAITOKSET

Liikelaitoksiin kuuluvat kunnallistekniikka liikelaitos sekä ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos

Vastine

Kaava-alueiden katuverkolle toteutettiin kuntoinventointi. Tuloksista ilmenee kasvava investointitarve. Inventoinnin pohjalta laadittiin alustava investointiohjelma kolmelle vuodelle. Miten toteutumista seurataan ja raportoidaan?

Katujen kuntoinventointi: Investointiohjelma laaditaan yhteistyössä tilaajan kanssa ja sitä toteutetaan valtuuston myöntämien määrärahojen puitteissa. Toteutumista raportoidaan osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Limingan Fiksun liikkumisen suunnitelma päivitetään. Miten näkyy kuntalaisille/miten tiedotettu?

Fiksun liikkumisen suunnitelman tiedottaminen: Hankkeenaikaista tiedottamista ja osallistamista on toteutettu kuntatiedotteessa, kunnan nettisivuilla, sosiaalisen median julkaisuissa, työpajan, liikenneturvallisuus-, kuntalais- ja koululaiskyselyjen sekä sidosryhmä haastattelujen muodoissa.

Hankkeeseen liittyviä toimia on ollut mm. toimenpiteiden ja tavoitteiden suunnittelutyöpaja, turvallisen liikkumisen asiat, pop up -liikennepuisto, Kätkettyjen helmien reitti sekä rientopyörä kuntalaisten käytössä. Kunnan nettisivuille on koottu hankkeen aikana tehtyjä eri puolilla Liminkaa sijaitsevia kevyen liikenteen reittejä <https://www.liminka.fi/limingan-kavely-ja-pyorailyreitit/>. Fiksun liikkumisen suunnitelma on hyväksytty kunnan valtuustossa kesäkuussa 2021 ja se on nähtävissä kunnan nettisivuilla.

Ulkoliikunta-alueiden hoitoluokituksen kehittäminen aloitettu. Mihin luokitus perustuu ja miten kehittämisestä tiedotetaan?

Mihin ulkoliikunta-alueiden hoitoluokitus perustuu ja miten kehittämisestä tiedotetaan?: Ulkoliikuntapaikkojen hoitoluokitustyö on aloitettu kartoittamalla kunnassa olevat liikunta-alueet, niiden eri toiminnot ja kunnossapitotyötehtävät. Kehittämisen tueksi toteutetaan kuntalaiskysely palvelun laadun ja käyttöasteen mittaamiseksi. Hoitoluokitus toteutetaan palveluostona. Kehitystyön yhtenä osana on suunnitelmalla toteuttaa liikuntapaikkojen hoidon palvelukuvaus sekä tehtävä- ja työmitoitukset. Hoitoluokitus perustuu VKT2021 Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus ja Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020 ohjeisiin.

Jätehuollon kehittäminen yleisillä alueilla (mm. luontokeskus)

Jätehuollon kehitystyötä on tehty yhdessä Lakeuden EKOn, palvelun tuottajan sekä ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluiden liikelaitoksen kanssa. Palvelun tuottajan jäteneuvoja on tehnyt havaintokatselmuksia kohteissa ja esittänyt erilaisia jäteratkaisuja toteutettavaksi. Toimintoja on kehitetty lisäämällä kohteisiin keskitettyjä keräyspisteitä ja oikeanlaisia jäteastioita toiminnallisuuden parantamiseksi. Ohjeistukset roskattoman retkeilyn tiedottamisesta ja kierrätettävästä jätelajista sekä tarkennukset tyhjennysvälistä ovat tehostaneet toimintaa. Roskattoman retkeilyn tavoitteina on, ettei retkeilijästä jää jälkeäkään luontoon.

Ruokahävikkiä pyritty vähentämään ja jätteiden lajittelua parannettu.

Ruokahävikkiä pyritään vähentämään kokonaisvaltaisesti aterian elinkaarenaikana, ruokalistan suunnittelusta valmiin ruoan tarjoiluun. Ruokakasvatuksen myötä on saatu biojätteen määrää vähennettyä n 5% kouluissa aikaisemmista määristä. Puhtauspalveluissa tehtiin kehittämistyötä sisä- ja ulkolajittelun selkeyttämisessä koulukohteissa. Tavoitteena oli jätteiden lajittelun lisääminen, kehittäminen sekä parantaminen, niin sisällä kuin ulkona kiinteistöissä. Työntarkoituksen oli lisätä työturvallisuutta, oppilasturvallisuutta ja yhteistyötä koulujen sisällä.

Sisäilmaongelmat merkittävä riski kiinteistöpalveluissa, johon vastattu laatimalla sisäilmaohjelma. Miten toteutettu käytännössä?

Rakennukset on jaettu vastuualueisiin kiinteistöhoitajien kesken, jotka huolehtivat kiinteistön yleiskunnosta mm vaihtamalla säännöllisesti ilmanvaihtokoneiden suodattimet. Ilmavaihtokanavien puhdistamisesta sekä ilmavirtojen säätämisestä huolehditaan määräajoin tai tarvittaessa. Kiinteistön siivous toteutetaan siivoustyön mitoituksen mukaisesti. Sisäilmahaasteissa käyttäjät tekevät kiinteistökohtaisen sisäilmailmoituksen kunnan www-sivujen kautta. Ilmoitukset käsitellään sisäilmatyöryhmässä. Työryhmässä tehdään tarvittavat suunnitelmat niiden korjaamiseksi. Mahdollisiin ilmoituksiin reagoidaan myös kiinteistöhoitajien toimesta. Kiinteistöjen käyttäjiä kuullaan kohdekäynneillä mahdollisuuksien mukaan.

5. KONSERNIPALVELUT

Johtaminen, maankäyttö ja omaisuuden hallinta, hallinto- ja henkilöstöpalvelut, yhteistoiminta-osuudet, talouspalvelut, IT-palvelut ja konsernipalveluiden hankkeet

Vastine

Kunnan ja konsernin velkamäärä on kasvanut merkittävästi vuosina 2018 - 2021. Lukion myynti tasapainotti taloutta. Miten velkaantumista hillitään seuraavina vuosina?

Kunnan kokonaisvelkamäärää hallitaan ensisijaisesti suunnittelemalla nettoinvestoinnit vuosikatetta matalammalle tasolle, jolloin investointien rahoittaminen ei edellytä pitkäaikaisen lainan ottamista. Vuosikate saadaan pidettyä välttämättömien investointien edellyttämällä tasolla pitämällä käyttömenojen kasvu hallinnassa ja huolehtimalla verorahoituksen ja valtionosuuksien kasvuun vaikuttavien tekijöiden kehittymisestä positiiviseen suuntaan (esim. väestönkasvu ja matala työttömyys). Toissijaisina velkamäärän hallintakeinoina ovat omaisuuden (esim. kiinteistöjen) realisointi/myynti ja erilaisten rahoitusmuotojen tarkastelu investointien rahoittamisessa. Leasing -rahoitus ei pitkällä aikavälillä ole ratkaisu velkamäärän kasvuun, sillä samoin kuin lainat, sovitut leasingrahoitukset ovat tulevaisuuteen kohdistuvia vastuita.

Keskeneräisiä kaavoja ovat Ankkurilahden- ja Poutalan asemakaavat sekä Rantakylän osayleiskaava. Ankkurilahden asemakaavan viivästyminen hidasti yritystonttien tarjontaa. Kotirannan tonttien myynti ja vuokraus pääsi alkamaan hyvin edeten.

Kaavoitukset ovat hankkeina usein vuosien mittaisia. Yhteinen näkemys maanomistajien ja kuntalaisten kanssa aina nopeuttaa kaavoituksen toteutusta. Tehokasta markkinointia tarvitaan erilaisten asunto- ja yritystonttien tarjottavuuteen.

Lakeustalolla hotellitoimintaa pyörittävä yritys ajautui velkasaneeraukseen vuoden 2021 aikana. Limingan kunnan omistama Limingan Kehitys Oy perusti Park Hotel Liminka Oy tytäryrityksen

hoitamaan hotellitoimintaa siihen saakka, kunnes toiminnan voi ottaa haltuun ulkopuolinen yrittäjä. Kuinka kauan Limingan kunta pyörittää Park Hotel Liminkaa?

Mikäli toiminta saadaan järkevästi kannattavaksi, pyöritetään toimintaa siihen saakka, että löytyy sopiva taho, joka haluaa ottaa liiketoiminnan pyöritettäväkseen. Luontokeskuksen osalta sopivan ja halukkaan tahon löytymiseen meni noin neljä vuotta. Toiveissa olisi, että Park Hotellin osalta päästäisiin samaan aikatauluun tai parhaassa tapauksessa nopeampaan. On hyvä huomata, että toimintaa on pakko pyörittää pari-kolme vuotta alkuun, jotta saadaan sellaiset todelliset luvut toiminnasta, jotka ovat mahdollisille ostajille uskottavat. Toteaisin siis, että ihan minimissään kolme vuotta, mikäli yhtiötä ei saada kannattavaksi, kannattaa kolmen vuoden kohdalla arvioida toiminnan jatkamisen mielekkyyttä uudemman kerran, jos taas toiminta on kannattavaa, niin voidaan pyörittää pidempäänkin että löydetään hyvä jatkaja toiminnalle. Tällöin on perustelut olemassa sille, että keskustahotelli Limingassa on kannattavaa yritystoimintaa. Ja on hyvä huomata myös se, että keskustahotelli on todella tärkeä matkailun kehittämisen näkökulmasta, koska viipymää on vaikeaa pidentää, jollei yöpymisvaihtoehtoja ole tarjolla. Aiemman toimijan toiminta hotellin osalta oli täysin hukassa niin markkinoinnin, myynnin, siivouksen ja muunkin toiminnan näkökulmasta. Näitä vuosia ei voi käyttää mallina tai pohjana tulevan toiminnan suunnittelemiselle, joten tarvitaan todelliset ja uskottavat luvut hotellin toiminnalle.

Henkilöstön työhyvinvointi paranee - Kysely tehty ja tulokset tulisi viedä käytäntöön. Suositellaan ottamaan mittariksi toimenpiteiden käytäntöön vieminen.

Esimiehet käyvät henkilöstökyselyn tulokset omissa yksiköissään ja miettivät yhdessä henkilöstönsä kanssa toimenpiteitä.

6. TALOUDELLISET SITOVAT TAVOITTEET 2021

Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet 2021

Valtuuston asettamat tavoitteet	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Toimintatuotot/toimintamenot % > 30	29,1 %, lähes tavoitteen mukainen
Vuosikate/Poistot % > 100	107,2 %, toteutui
Omavaraisuusaste % > 50	45,3 %, ei toteutunut
Suht. velkaantuneisuus % < 60	73 %, ei toteutunut
Lainamäärä €/asukas < 4 000	4874€/asukas, ei toteutunut

Vastine

Konsernijohdolle asetetut tulokseen liittyvät tavoitteet joko täytettiin tai lähes täytettiin. Omavaraisuuteen ja velkaantumiseen liittyvät tavoitteet eivät vielä tilinpäätöksessä 2021 täyttyneet, mutta edellisen vuoden tilinpäätökseen nähden suhdeluvut parantuivat jonkin verran. Koko kuntakonsernin lainakanta kasvoi edellisvuodesta, vaikka kunnan lainamäärä hieman pienentyi.

7. KOKO KUNTAA KOSKEVAT HUOMIOT

- Uusi päättäjien ja viranhaltijoiden kokoonpano useassa toimielimessä. Mahdollisuus uusiin ajatuksiin, avoimeen keskusteluun ja positiivisen ilmapiirin rakentamiseen alusta lähtien. Toivotaan positiivista asennetta yhteishenkeen myös toimintakertomuksessa.
- Liminka voitti Suomen Kekseliäin Kunta -tittelin Kuntekon tekojen torin kisassa. Hyvää työtä!
- 2021 aloitettu selvitystyö puhtaan veden riittävydestä on tärkeä selvitys. Suositellaan perinpohjaista selvitystä, sekä tiedotusta tuloksista ja toimenpiteistä.
- Väestönkasvun ennusteisiin suositellaan entistäkin tarkempaa ennustamista, jotta vältetään yllätysinvestoinneilta.
- Merkittävien investointien valmisteluun ja tiedottamiseen varhaisessa vaiheessa toivotaan kiinnitettävän entistäkin enemmän huomiota.
- Valtuustosopimusta ei tehty valtuustokaudelle 2021-2025. Miten saataisiin sellainen sopimus, että siihen kaikki voisivat sitoutua? Miten luodaan lisää yhteishenkeä ja löydetään kaikkia yhdistäviä asioita?
- Työllisyyden eteen tehty työ on kantanut hedelmää. Kunta kannustanut palkkaamaan oman kunnan työttömiä.
- Kansainvälisyyden edistämistä jatkettava ja tehostettava.
- Talousarvioissa pysyminen luo vakautta. Peruspääomaa kunnalla 8,95 miljoonaa €.
- Erääntyneitä saamisia kerääntynyt huomattavasti vuodesta 2014 alkaen. Näitä suositellaan kirjattavaksi luottotappioksi (perintää jatketaan).
- Tosi hyvät perehdytykset kunnan toiminnasta uusille valtuutetuille ja toimielimien jäsenille.
- Park Hotel Oy:lle pitäisi löytää yrittäjä tai tilat muuhun käyttöön. Suositellaan asetettavaksi määräaika yrittäjän löytämiselle.
- **Meillä on hyvä kunta, meillä on hyvät viranhaltijat, meillä on hyvät päättäjät! Jatketaan samaan malliin! Hyvä Parempi Liminka!**

Vastine

2021 aloitettu selvitystyö puhtaan veden riittävydestä on tärkeä selvitys. Suositellaan perinpohjaista selvitystä, sekä tiedotusta tuloksista ja toimenpiteistä

Limingan vesihuollon hallitus on tehnyt pohjaesityksen uuden vesilaitoksen rakentamisesta, joka esitellään kunnan valtuustolle seminaarissa lokakuun puolivälissä.

Merkittävien investointien valmisteluun ja tiedottamiseen varhaisessa vaiheessa toivotaan kiinnitettävän entistäkin enemmän huomiota

Investointihankkeita voidaan esitellä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tiedottamiseen tulee kiinnittää huomiota. Kilpailutusvaiheessa pyritään laajentamaan tiedotusta, pitää huomioida yritysten tasapuolinen kohtelu.

Erääntyneitä saamisia kerääntynyt huomattavasti vuodesta 2014 alkaen. Näitä suositellaan kirjattavaksi luottotappioksi (perintää jatketaan).

Kunnan hallintosäännön § 34 mukaan talousjohtaja päättää saatavien poistamisesta kunnan kirjapidosta. Intrum, kunnan käyttämä perintäyhtiö, antaa vuosittain suosituksen luottotappioksi kirjattavista saatavista. Viimeisin luottotappiopäätös on tehty 13.1.2022, tilinpäätöksen 2021

tekemisen yhteydessä. Luottotappiopäätös on kirjanpidollinen, tuloksen oikeellisuuteen tähtäävä toimenpide, joten avoimien saatavien perintää jatketaan tämän jälkeen normaalisti.

Park Hotel Oy:lle pitäisi löytää yrittäjä tai tilat muuhun käyttöön. Suositellaan asetettavaksi määräaika yrittäjän löytämiselle.

Mikäli toimintaa ei kolmessa vuodessa saada kannattavaksi, on syytä toiminnan jatkamista miettiä erittäin kriittisesti. Muussa tapauksessa on toimintaa hyvä tarkastella ensimmäisen kolmen vuoden tilinpäätöksen pohjalta. Varsinaista määräaikaa ei siis ole järkevää määrittää tässä kohtaa, vaan kolmen vuoden jälkeen tehdä tämä pohdinta.